

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal veszi fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

A nemzeti teremtés új korszaka.

Az igazi civilizáció a népszellemek nagy vetékedése. Küzdelme a tudásnak, az akaratnak, vitézi tornája a géniuszoknak, valami csudás, örökkévaló vágyódás az új, a hatalmas, a megfoghatatlan után, amelyet élő alakba, szívet és lelket gyönyörködtető formákba öltöztet az író, a művész, vagy akár a tudományok páncélos lovagja, aki maga is művész, alakítója, öntudatra ébresztője a természet nagy képleteiben élő világ-szellemnek.

A civilizáció két nagy erő-emeltyűje tehát a tudós és a poéta. Az ő vállakon nyugszik a kultura egész épülete, mindaz, ami a földön emberi alkotás, szóval a történelemnek szerzett tulajdona. Ha a két erő harmonikus egységben munkál közre, akkor nagy és tökéletes eredmények születnek, de ha a művészi zseni és a tudományos gondolkodó nem értik meg egymást s a művészet nem szívja fel a tudomány igazságait, akkor létre jönnek az emberi szellemnek azok a fonák, hóbortos és revolúciós korszakai, amelyek sokszor veszélyeztették már a nélkülözhetetlen kulturális egyensúlyt, mely minden haladásnak legfőbb biztosítója.

Bámulatossá válnak a népek életében az alkotás diszharmóniájának korszakai. Meg fogjuk állapítani, hogy a magyar szellemi fejlődés mai állapota egy különös átmenet a szertelen diszharmóniából egy magasabb harmóniába, amikor maga a tudomány és művészet (ennek a két fogalomnak a mi sajátos viszonyaink miatt alább más értelmet és jelentőséget kell adnunk) nemcsak megértik, hanem ki is egészítik egymást.

Ez az eljövendő periódus lesz a nemzeti teremtés korszaka. A rég várt,

a messiásos idő, amelynek eddig csak hírnökei, kóbor lantosai akadtak, akik talán bevilágítottak egy-egy századot dicsőségükkel, ragyogásuk azonban még sem intenzív, áldást hozó fényforrás, lángjuk jóformán ellobogott, tűzük kiégett, piros északi fény. A nagyok, az igazak, a világraszóló eszmékkel teljesekek csak most jönnek, hozza őket az idő, a kor, hozza őket a saját erejük, hozza a harmónia.

Csupa forrongás, befejezetlen alakulás, félbemaradt kezdés ma az egész magyar élet. Nincsenek korrekt, befejezett egészek. Se művészetben, se tudományban, se politikában, se irodalomban. Mintha mindenki mindent akarna és senki se tudna semmit. Ez csak látszat. Az erők nyers tömegéből még nem váltak ki a vezetésre hivatottak, az egyéniségek, még nem jött el a magyar géniusz szent karácsonya, de égnek már az új szellem őrtüzei s kidugták apró csillagfejüket az ég kárpitja mögül a jövőnek, az ujnak hozsannát hirdető seregek.

Ős, vad turáni melódiák zengenek bele állandóan a mai nemzedék fülébe. A lelki atavizmus jelei ütköznek ki minden megnyilatkozáson s ezer egynehány esztendőnek büszke romjai mögül lassan, észrevétlenül belopódzott a verseinkbe, a képeinkbe, az írásainkba anagy szarmata sikság pusztai hangulata. Ereinkben érezzük Tuhutum-vér lázas lüktetését, szíveinket álomkóros mongol szimpátiák gyötrik s egyszerre elfog valami nagy vágyódás a Kelet után.

Mi ez, ha nem annak az érvényesülése bennünk, ami ősi, ami magyar és nemzeti?

De a mi szívünkben egy másik szív is dobog. Ha a Kelet minden álmodásunk oltárköve, szemünk talán

ép oly lázas erővel csügg a Nyugat arculatján, mintha onnan akarná leolvasni a nagy ismeretlen hieroglifáit. Ami forrongás, beteges tobzódás, lehetetlen akarás és képtelen törtetés van a magyar glóbuson, az mind a Kelet és Nyugat sajátos összekeveredéséből származik. Ennek a kettőnek kell kibékülnie, a magyar léleknek ez a két őseleme értse meg egymást s akkor felvirrad a mi diadalunk napja is. Erre a harmóniára szomjazunk, így akarunk megigazulni!

Művészet és Tudomány, ihlet és belátás; Kelet és Nyugat! Két örök szimbólum az emberi haladás déli és északi sarka. Ime a két pólus, mely eléri egymást s nem eped hasztalan, mint a Heine fenyője a dél izzó homokján álmodó pálma után. Ha a magyar szellemben kialakul végre a keleti varázslat és a nyugati öntudatosság nemes harmóniája, akkor elkövetkezik végre a nemzeti teremtés igazi korszaka.

Minden jogunk és feltételünk meg van ahhoz, hogy a tudományban, irodalomban és művészetben kívánjuk a nemzeti teljességet. Hogy azt, amit Petőfi és Arany csak ígéretképpen nyújtottak felénk, egy hatalmas fejlődés stílusában kidolgozva, az egész emberiség közkincsévé tegyük. Nekünk a Kemény Zsigmondok szellemére van szükségünk, erre az európai magyar lélekre, mely Ibsennel és Anatole France-val érez, de kéjes gyönyörrel rezdül meg, ha mongol puszták szellője simogatja meg. Vannak ilyen magyar lelkek. Ők maguk a jövő és az egész nemzeti teremtés. Belőlük fakad az új világ, általuk születik meg a harmónia, az ő hitük világosítja meg tévelygéseinket.

Hogy kik ezek az európai magyar

LEGYEZŐK, BÁLKEZTYŰK, DIVATOS CSIPKÉK, FÉRFIGEK, NYAKKENDŐK, KALAPOK, TOMBOLATÁRGYAK.

Nagy választék! Villanyos csillárok! Olcsó árka!

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA
ZOMBOR, KOSSUTH-U.
A KÜLÖNLEGESSÉGI
TÖZSDE MELLETT.

mongol lelkek? Van nevük, de minek a név ott, ahol az erők színjátéka folyik. Nekünk elég a tudat, hogy élnek és alkotnak s velük van a magyar géniusz minden szeretete és odaadása.

Gyönyörűséggel szemlélem, hogy hová fejlődött a magyar psiche. Oda Nietzsche, Leopardi, Tolsztoj, Hauptmann, Zola, Wilde, Dosztojewskij, Schopenhauer, Häckel, Büchner, Renan, Marx és Jézus Krisztus mellé. Tud szárnyalni, elmélyedni, látja a világot, kontaktusban áll a mindenséget fentartó erővel, van hite, de van szkepszise is és mindezek felül csodás fejlődésképesége. Nagy kincs, a jókedvű istenek ajándéka, elpusztíthatatlan örökség. Csak élni tudjon vele. Csak az energiáit őrizze meg modernül, tisztán, nemzetien, akkor a ma rapszodiáiból holnap már világot rengető kulturszimfónia lesz.

Szudy Elemér.

A delegációk. A jövő évre való közös költségvetés előkészítésének munkálatait fölfüggesztették. Részint azért, mert még nem látszanak világosan a hadügyi költségvetés keretei, részint pedig azért, mivel az eredetileg májusra tervezett delegációs ülésszakot elhalasztották. A delegációk valószínűleg csupán ősszel tarthatják meg tanácskozásukat. Ugy hirdik, hogy a legkésőbbi határidő, ameddig az országos bizottságnak egybe kell ülnie, október közepe lesz. Ezt a terminust azért választották, mert remélik, hogy eddig úgy Ausztriában, mint Magyarországon tiszta lesz a helyzet.

Községi jegyzők, mint végrehajtók. Az új adótörvényjavaslat sem menti föl a községi jegyzőket az adóvégrehajtások végzésétől, noha több ízben emlékiratokban is kifejezték az ez iránt való óhajtásokat. Most a vármegyék körében mozgalom indult meg az iránt, hogy maguk a törvényhatóságok kérjék az országgyűléstől ennek a visszaszágnak a megszüntetését.

Kopott lelkek.

Irtá: Szendéné Dárday Olga.

Elegáns, raffinált izléssel, de nem gazdagon berendezett női szalon. Murayné. (32 éves, de legfeljebb 24 évesnek látszik. Érdekes, keskeny, halvány arc. Változó kifejezésű nagy zöld szemek. Rövid, egyenes orr. Határozott metszésű, puha piros száj. Lazán feltűzött hullámos barna haj, rozsdavörös reflexekkel. Nyulánk, hajlékony termet, bizarr, mandula-zöld posztóruhában. Mély althang. Kissé ideges mozdulatok). Szalánczy. (35 éves. Igen elegáns szőke és jelentéktelen. Azon egyének közül való, kiket mindenki megszeret, de soha senki beléjük nem szeret. Kínos arc kifejezésekkel nézegeti gondosan manióvrózott kezét. Végre felveti jóságos szürke szemét Muraynéra).

Szalánczy: Nagyságos asszonyom, látom az arcáról, hogy már régen kitalálta, hogy nem azért jöttem ezen szokatlan órában, hogy a tegnapi premierről referáljak, vagy elmeséljem, hol vacsorálnak többen, a Hungáriában, vagy Gentryben. Igen fontos, hm... kényes megbízatásban jöttem.

Murayné (alig észrevehető, gunyosan, jóakaró mosolylyal): Ah, oh, valóban. Hát csak rajta!

Szalánczy (habozva): Zsadányi Zenó nagybátyja meghalt!

Az ujoncjavaslatok. A honvédelmi miniszter a képviselőház hétfői ülésén terjesztette a Ház elé az 1909. évre szóló ujonclétszám megállapítására és az ujoncok megajánlására vonatkozó javaslatokat. A javaslatok a rendes ujonclétszámról szólnak. A véderő-bizottság legközelebb tárgyalja a javaslatokat. Az ujoncmegajánlásról szóló javaslat címe azzal különbözik az eddigiektől, hogy a közös hadsereg szó a képviselőház határozatához képest kimaradt belőle.

Községi és körorvosok országos értekezlete. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter most küldötte meg a vármegyéknek a községi és körorvosok országos nyugdíjintézetének tervezetét, fölhiva az alispánokat, hogy a tervezetet a községi és körorvosokkal közöljék és azok képviseletében egy körorvost küldjenek ki a belügyminiszteriumban február hó 12-én tartandó szaktanácskozásra. A tervezet a községi és körorvosok körében megütközést keltett, mert a nyugdíjintézménybe való belépést olyan fizetési föltételekhez köti, amelyeket az igen szerény jövedelmű körorvosok nem teljesíthetnek. Az elkeseredés különösen az öreg községi és körorvosok körében nagy, mert a 65 éven felüli körorvosok egyáltalán nem léphetnek be az intézménybe, sőt még végkielégítésben sem részesülnek azok, akik évtizedeken át 20 krajcáros díjakért szolgálták a közegészségügyet. E körülménynél fogva az ország 1500 községi és körorvosa február hó 11-én a fővárosban országos értekezletre gyűl egybe, amelyen kimondják, hogy e sérelmes tervezetet a tárgyalás alapjául el nem fogadják.

Téli kereset a földmivelőnépek.

Meglepő sorokat olvasunk a fővárosi lapokban, hogy immár százezerre lehet tenni azoknak a gazdasági munkáscsaládoknak számát, akik valamelyes háziiparral való foglalkozás egy-egy télen százötven korona keresetet biztosít, hogy immár az országban van 68 háziipar termelő és értékesítő szövetkezet s ezek sorában például a tápéi szövetkezet hatvanháromezer korona keresetet osztott ki a múlt évben tagjai között.

Hát biz ezek örvendetes adatok. Darányi szociális irányú népjóléti kezdése kezdi levetni a gyermekcipőket. Ma már milliókra megy a népek ezen a réven való keresete és amit egy percre sem szabad felednünk, épen télen keresi meg ezeket a milliókat a nép, mikor egyébként a mezőgazdasági munka s ezzel — legalább eddigelé — a kereset alkalma is szünetel.

Pedig eléggé bátoratlanul indult a dolog ezelőtt tiz évvel 1898-ban. Akkor mindössze három háziipari kurzus volt az országban első zsenge kísérletül, már a következő évben 11 s hol vagyunk ma.

Már a múlt esztendőben negyvenkilenc vármegye területére csapott ki a háziipari akció, 379 községben 391 kurzussal, melyeken 11490 kisgazda és munkás sajátította el a háziiparnak azt az ágát, amely a helyi viszonyok, a nyersanyag könnyű megszerzése nyomán legkedvezőbbnek mutatkozott. Már az akció elején feltékeny gonddal volt azon Darányi földmivelésügyi miniszter, hogy a gazdasági háziipar népi jellegét, mezőgazdálkodáshoz való atyafiságát és a tömegáruk termelésére való berendezését megőrizze. Hogy a mezőgazdasági háziipar az legyen és az is maradjon, aminek szánták: gazdasági háziiparnak. Tanulják meg a magyar gazdasági háziiparosok a fafaragást, a kosárfonást, a seprő- és kefekötést, a gyékény- és csuhéfonást és nádszövést s ezekben a háziiparokban termeljük azt, amire a mezőgazdaságnak nagy tömegre van szüksége. Például kössenek minél több kosarat, hiszen szőlőkösárban is galíciai importra van szükségünk és még most is millió darab jön be évenként ebből a cikkből hozzánk, holott ma már itthon is millió darabra való termelnek. Ha bármily arányokban is terjed a háziipar, tultermelésről ne féljünk, mert az intenzív mezőgazdálkodás, ami felé kétségtelenül haladunk, egész seregét kívánja a háziipari készítményeknek. Például a baromfityénésztés nagy fellendülése következtében nagy számban szükségünk van baromfiszállító ketrecekre és kosarakra. A gyümölcstermeléssel az export növekedése igen sok téli munkaalkalmat terem. Ne féljünk tehát attól, hogy amit a háziiparosok készítenek, annak nem lesz

Murayné (fagyosan): Isten nyugosztalja. **Szalánczy:** Vagyonát Zenóra hagyta. **Murayné** (kis redővel a homlokán): Reá fért.

Szalánczy (meglepetve nézi Murayné. Kis szünet után): Asszonyom, nem hiszem, hogy ne tudná, miszerint Zsadányi a legjobb és legőszintébb barátom, kinek nincsenek előttem titkai. Tehát arról is van tudomásom, ami szívének legnagyobb öröme s egyszerűsmind a legnagyobb bánata.

Murayné (idegesen dobol a karosszék könyöklőjén): És az...

Szalánczy (melegen): Hogy önök szeretik egymást!

Murayné (ajkába harap s hosszasan néz maga elé. Hirtelen felkapja fejét): Látom már, hogy valami igazán komoly mondani valója van. Elengedem a bevezetést. Rukkoljon ki velem egyenesen.

Szalánczy (sértődve): Amint kívánja. Tehát mondtam már, hogy Zenó nagybátyja meghalt s egész vagyonát unokaöcsésére hagyta. Sajnos, mindketten tudjuk, Zenó nagyuri módon élt s igen sok adóssága van. Ha tehát azokat kiegyenlíti, nem marad neki több, mint körülbelül negyvenezer forintnyi tőke.

Murayné: Ez Zsadányinak épp egy évre elég.

Szalánczy (nekimelegedve): Igaza van. Csakhogy Zenó új életet kíván kezdeni. Meg-

unta ezt a léha életet. Észak-Amerikában van egy régi barátja, aki szintén könnyelmű élet után vagyona roncsaival odamenekült s most mint farmer marhatenyésztéssel szép vagyont szerzett. Ezen régi barátja már régóta buzdítja, hogy kövesse példáját. Zenó reméli, hogy ha megmaradt tőkét befekteti egy farmba és szorgalmasan dolgozik, úgy igen gondtalan életet biztosít magának, mint társnőjének.

Murayné (meglepetéssel felpillant): Társnőjének?

Szalánczy (érezéssel): Igen, asszonyom, társnőjének. Zsadányi egész jövőjét az ön kezébe helyezi. Ön elvált asszony, százszor mondta, hogy unja életét, mely volt férje pazarlása miatt már nem is egészen gondmentes. Határozzon. Ha rászánja magát, hogy elkíséri Zenót s megosztja vele az új élet örömeit és keserveit, úgy ő még ma felel barátjának, elintézi ügyeit s mint egy új, egy boldog ember fordít hátat régi életének s a régi világnak. Engem bizott meg, hogy ezt önnek megmondjam, nehogy önkéntelenül is befolyásolja határozatát. Hogy szabadon válaszolhasson.

Murayné (hallgat. Arca lágy, melázó kifejezést ölt. Ajkain szomorú mosoly játszik. Hirtelen hangos, dallamos, szünni nem akaró kacagásba tör ki): Zsadányi mint farmer. Pompás! Milyen nagyszerűen nézne ki az ő

piaca, különösen, ha a háziipar térfoglalásával, amelyre különben a törekvés komoly jeleit látjuk, az értékesítés szervezésére is megfelelő gondot fordítunk.

Érdekes tünete a korszellemnek, hogy mint olvassuk, a katonaságot is bevonták a háziipari akcióba. Ez új! Ez érdekes. Szinte kíváncsiak lennénk valóságban látni, mikor a szépen feszülő császári nadrágra rákerül a munkáskötő s ahol a bakamiatyánk pörgött, ott most a munkás előmester tanítja bakáékat, hogy készül a szatyor, a papucs meg a favilla. Valami husz ilyen kaszárnya-tanfolyam van. A katonai regula máris fényes sikereket ért el e téren.

Mindent összegezve, ebből az egész becsületes szándékból azt a böles tanúságot vonhatjuk le, hogy az emberiségnek az a legnagyobb jóttevője, aki minél több munkát tud adni a népek millióinak. A munka a legfőbb jó a világon. És a téli háziipar kérdését fejtegetve, valóban nem szabad elfelednünk a kérdés etikai jelentőségét. A munkában eltöltött életen ritkán vesz erőt a tunya, a nem boldoguló, a szerencsétlen ember szokott keserősége. Ahol izmos háziipar keletkezett, ott kevesebb a korcsmázó és lézengő nép s ott a hiveket horgászó vándorszónokok nem képesek hiveket fogni zavaros tanaiknak.

Méltán elvárhatjuk, hogy mindazok, akik a nép hivatott vezetői: lelkészek, tanítók, jegyzők, birtokosok a falu népe jóvoltáért a legnagyobb szeretettel fogják a földmivélségi kormány szép szándékát támogatni s mindent elkövetnek, hogy ahol háziipari kurzus van, azt a nép mennél nagyobb számban keresse föl, ahol pedig még nincs, ott felállítsuk iránt mielőbb megtegyék a szükséges lépéseket.

Vivóestély pro Calabria et Sicilia.

A legtöbb ember nem is tudja, hogy városunkban immár negyedfél hónapja intenzív sportolás folyik. A lapok ugyan egynehányszor megemlékeztek már arról, hogy *Falchetto Ettore* olasz mester vezetésével vivótanfolyam létesült Zomborban, de ezek a hírek, az őket regisztráló lapszámokkal

együtt, csakhamar a feledés homályába merültek. Pedig időközben nagyot haladt a vivás ügye, s ma már nemcsak holmi 4—5 hónapra tervezett vivótanfolyamról, hanem a vivás nemes és férfias sportjának városunkban való állandósításáról is beszélhetünk. Hála a kised, de annál lelkesebb vivógárda kitarításának és lankadatlan buzgalmának, mindjobban gyökeret ver kényelemszerető közönségünkben az a tudat, hogy a testi erő fejlesztése nemcsak üdvös, hanem főleg egészségi szempontból multhatatlanul szükséges is, s hogy erre, a mi különleges viszonyaink között, kétségtelenül a vivás a legalkalmasabb eszköz.

Ennek a nézetnek a propagálását és megrögzítését kívánja szolgálni, a cimben jelzett humánus célon kívül, az a rendkívül érdekesnek és kedélyesnek ígérkező estély, melyet vivóink **február hó 6-án** esti 7 órai kezdettel rendeznek az *Elefánt-szállóban*.

Ez lesz az első alkalom, hogy vivóink, alig néhány hónapi lelkiismeretes munka után, a nagy közönség elé lépnek, hogy haladásukról beszámoljanak és tudásukat bemutassák. Mindenképen szerencsés gondolat volt, hogy ezt az első fellépésüket a jótékonyág gyakorlásával kötik össze, valamennyi egyesületünk, körünk közt elsőnek akarván gyámolítani Délolaszország nyomorban sanyalódó kárvalottjait.

E nemes zéla való tekintettel az érdeklődő közönség bizonyára tömeges megjelenésével fogja kitüntetni a vivógárda **családias jellegű estélyét**, melynek keretébe a rendezőség közös, a la carte vacsorát is illesztett, fűszerezve ezt esetleg rögtönzött táncmulatsággal. A belépő díjat személyenként egy koronában állapították meg. A tiszta jövedelem a maga egészében természetesen a sicíliai és calabriai szerencsétleneknek jut,

H I R E K .

Uj albiró. A király dr. Somodi János zombori törvényszéki jegyzőt a zombori járásbíróshoz albiróvá nevezte ki.

Athelyezés. A király Gál Lajos bazini járásbíróhason minőségben a szabadkai járásbíróshoz helyezte át.

Szabad Lyceum. Jövő vasárnap Rácz Soma áll. főgimnáziumi tanár folytatja a történeti előadások sorozatát. Ezuttal a múlt század 30-as évének mozgalmait fogja ismertetni.

Jótékonycélu adományok. A zombori Takarékpénztár az idén megint jelentékeny összeget szavazott meg múlt évi jövedelméből különböző közmívelődési és jótékony célokra. A legtöbbje olyan, melyet évről-évre állandóan támogat. Különös dicsérrel kell kiemelnünk a támogatásban megnyilatkozó tapintatot. Őszinte örömmel hajtjuk meg előtte elismerésünk lobogóját azért a nemes példaadásért, mint kell a takarékoság erényét egyesíteni az emberszeretettel és a hazaszeretettel erényeivel. Vajha vérmegegyünk pénzintézetei mind utána buzdulnának! — Az adományok a következők: A zombori magyar jótékony nőegyletnek szegény iskolás gyermekek felruházására 400 kor., a zombori szerb jótékony nőegyletnek hason célra 300 korona, a zombori izraelita jótékony nőegyletnek hason célra 200 kor., a zombori felső kereskedelmi iskola tanulmány utjának költségeire 200 kor., a zombori főgimnázium négy szegénysorsu, jó magaviseletű és jó előmenetelű tanulójának egyenként 50 koronával leendő segélyezésére 200 korona, a zombori felsővárosi óvoda egyesületnek 100 kor., a zombori polgári kaszinó egyleti dalárdának 100 kor., a zombori iparos dalárdának 100 kor., a Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulatnak 100 kor., a zombori szabad lyceum egyesületnek 200 korona, a zombori önkéntes tűzoltó-egyesületnek megsérült tűzoltók segélyezésére 100 korona, a zombori érseki árvaházból kilépő árvák felruházására 100 korona, a zombori napközi otthon egyesületnek 100 kor., a zombori első betegsegélyező és temetkezési egyletnek 100 kor., a zombori kath. legényegyletnek 100 kor., a bácsmegegyei tulipánkert háziipari szövetségnek 300 korona, az olaszországi földrendés áldozatainak segélyezésére 100 kor., az évközben előforduló kisebb jótékonycélu adományokra 300 korona. Összesen 3100 kor.

Hivatalvizsgálat. Koller Oszkár járási főszolgabíró Bajmok község jegyzői irodájának ügykezelését 1909. évi január hó 18-án és 19-én behatóan megvizsgálta. A vizsgálat eredménye felett megelégedését fejezte ki.

A honvédség köréből. A honvédelmi miniszter rendelete folytán Békei Dezső szabadkai 6. honvédegyalgezdredbeli tartalékos gyógyszerügyi gyakornokot saját kérelmére a honvédség kötelékéből elbocsátotta.

nyulánk, diplomata alakja a nyersvásonzekében. Blazirt, szöke arcával a gyűrött burkalap alatt. Vékony lábszárain a goromba, sáros csizmákkal. Igazán érdemes volna elmenni ezért a látványosságért!

Szalánczy (megbotránkozva): Ön nevet? Gunyolódik? Ez az ön válasza, midőn egy férfi egész életét, sorsát, szerelmét az ön lábai elé teszi?

Murayné (lassankint megkomolyodva): Maga nagy bébé! Megbotránkozik a nevetésen, pedig ez az egyetlen válasz, melyet erre a kalandos prozódia adhatok. Szegény Zsadányi! Farmernek akar menni. Egy olyan ember, ki ha nem kaphatja meg a szokott illatszerét, hát beteg. Ki még a kabátját sem tudja felvenni egyedül. Ki nem tud egy lépést sem tenni olyan cipőben, mely nem Londonból való. Ilyen ember akar negyvenéves korában marhatenyésztéssel pénzt szerezni! Beláthatja, hogy ezen csak nevetni lehet.

Szalánczy: Ez mind csupa apróság! Erős férfiakarat legyőz mindent.

Murayné: Az ám, erős férfiakarat. Hisz éppen ez az, amivel Zsadányi nem rendelkezik többé. Az ő jellemében minden csavar meglazult. Nemcsak az idegei koptak el. Elkopott a lelke is. Maga a szememre veti, hogy ő szeret és én nevetek. Dehogy szeret, azaz legalább nem úgy, mint azt egy olyan

nagy gyerek, mint amilyen maga, képzelem. Ő támaszt keres az én lelkemben, azt hiszi, bennem találna meg az erőt az új életre, ha elkísérem. Melegedni kíván az én szerelmem tüzeinél. (Sóhajva): Pedig annál megfagyok majdnem magam is.

Szalánczy: Tehát nem szereti Zenót?

Murayné: Ő az egyetlen férfi, ki valaha érdekelt s valószínűleg szeretném is, ha tudnék egyáltalában szeretni. Ha nem volna az én lelkem is olyan kopott... Csodálkozom? Pedig úgy van. Ugy-e, azt hiszi, hogy egy tökéletesen korrekt, rendezett körülmények között élő asszonynál az lehetetlen. (Szilajon felvetve fejét.) Higgye meg, kedves barátom, sokkal több érzést és áldozatot várhat egy férfi az olyan nőtől, kinek ő az ötödik szeretője, mint attól az asszonytól, kinek ő a harmincharmadik ártatlan flirtje.

Látja, mi már leánykorunk óta megszoktuk, hogy vigyázunk, nehogy valami „ostobaságot” csináljunk. Azaz ne engedjük, hogy a szívünk megszőkjön az eszünkkel, mert hát ostobaság volna elszalasztani a jó parthiet egy kis érzélgősség miatt. Ugy-e? Ha aztán megcsináltuk a jó parthiet, ott áll a „convenance” nevelésünk, elveink stb., miknek újra meg kell hozni az áldozatot.

De megmarad a hiúság és a kíváncsiság. Belenézni egy férfilelekbe, kicsit megbolygatni a nyugalomát s ha érezzük, hogy

egyik-másik esetben a mi nyugalomunk is veszélyben van, akkor óvatosan és biztosan lekoppintjuk a kis érzelemvirágocskának első rügyeit s még örülünk, hogy a mindennapi élet unalmában kis emócióra tehetünk szert. A lelkiismeret sem nagyon bánt, mert — tisztelet a kivételnek — maguk nem is érdemelnek egyebet. De így kopik el a mi lelkünk is lassan, menthetetlenül...

Ugy-e, belátja, hogy furcsa kis farmerek volnánk mi ketten? Biztosíthatom magát, hogy Zsadányi nagy szerelme rögtön megcsappanna, ha engem kretonruhában látna kenyéret dagasztani s megvallom őszintén, hogy én sem tudnék lelkesülni egy izzadságát törülgető, kapadohányt pipázó marhatenyésztőért.

Szalánczy (feláll): Tehát mit mondjak szegény Zenónak?

Murayné: Mindent. És hogy estére várom teára.

Szalánczy (meglepetten): És ön azt hiszi, hogy eljön?

Murayné: Persze, hogy eljön. Ha nem is éppen az én kedvemért, de mert megszokta ezt a magas támlásszéket, az én kékvirágos csészéimet... Tessék? Azt hiszi, hogy haragudni fog? Dehogy fog, hiszen még haragudni sem tud szegény. Hisz olyan kopott a lelke, olyan kopott...

Felolvasó ülés Szabadkán.

A Bács-Bodrog Megyei Irodalmi Társaság vasárnap, 24-én délután 4 órakor Vértesi Károly elnökletével felolvasó ülést tart Szabadkán, a Pest-szálló dísztermében. A tárgysorozat: 1. Patyi István rendes tag verse. 2. Engländer Rezsó rendes tag „Örök törvény”. 3. Latinovits Szaniszló rendes tag: Verse. 4. Lukácsy István rendes tag tanulmánya. 5. Révész Ernő „Most már lehet”. 6. Pataj Sándor: „Meghalt”. 7. Ifj. Lányi Ernő vendég: Verse. A felolvasó ülésre a szabadkai Szabad Lyceum hívta meg a Társaságot. Zomborból vendégek is mennek át a felolvasásra, amely után este társasvacsora lesz.

Gyufamonopólium készül.

A kormány újabb azzal a gondolattal foglalkozik, hogy behozza a gyufamonopóliumot. A kormány tehát újabb bevételi forrásokat akar nyitni. Új jövedelemre azonban csak úgy tehet szert, ha új adókat vagy új monopóliumokat léptet életbe. Egy ilyen új monopóliumot akar a kormány a gyufára is behozni. Hogy ötletét elfogadható formába öltöztesse, azt mondja, hogy a sárga foszfot, amely a gyufagyári munkások egészségét állandóan veszélyezteti, ki kell küszöbölni a gyufagyártásból. A kormány ezt a tervét bejelentette a minap egy értekezleten is, melyen a gyárosok tiltakoztak e terv ellen. Azzal érveltek, hogy ez az intézkedés tönkre tenné a magyar gyufaipart. Mert ha a sárga foszfor kiküszöbölésével kell folytatni a gyári üzemet, csak az ugynevezett svéd gyufát állíthatják elő. A magyar gyártmányu svéd gyufa azonban nem volna versenyképes a külföldi hasonló gyártmányu gyufáru még nagyobb mennyiségben kerülne forgalomba, mint eddig. Állítólag ezért akarja a kormány a gyufamonopóliumot behozni. A gyufa monopólium behozatala a gyufagyárak megváltását, tehát új üzletet jelent. Ez pedig döntő fontossággal bír ilyen fontos elhatározásoknál.

Fősorozat megyénkben.

Az 1909. évi fősorozat a vármegye területén a következő beosztással fog megtartatni: a zombori járásban március 8-tól 13-ig, az apatini járásban március 15—20-ig, a bácsalmási járásban március 22—31-ig, a bajai járásban április 6—16-ig, Zenta városnál március 1—4-ig, a zentai járásban március 6—10-ig, Magyaránizsa városnál március 13—16-ig, az óbecsei járásban március hó 18—26-ig, a topolyai járásban március 29-től április 5-ig, a palánkai járásban március 6—11-ig, a kulai járásban március 13—20-ig, az újvidéki járásban március 22—30-ig, a titeli járásban április 2—6-ig, a zsablyai járásban április 14—18-ig, a hódásági járásban április 20—27-ig.

A városi könyvtár több mint 1000 korona értékű új tudományos, mint szépirodalmi művel gyarapodva folytatja az újévben is fontos kulturális missióját. Felhívjuk a t. közönség figyelmét, az újévben is az újra való beiratkozásra. A tagsági díj egy évre vidékieknek 8 korona, zomboriaknak 6 korona. Beiratkozni vasárnap és hétfő kivételével minden nap lehet délután 2—4 óráig a könyvtárban.

Bál után. Bajáról írják: Szombatról vasárnapra virradó éjszaka bált rendeztek egyik külső városi kocsiban. A muzsikát a tűzoltózenekar szolgáltatta. A derék muzsikusok reggelig kitartóan fújták a trombitájukat és itták — még kitartóbban — a bort. Reggelig sikerült is kiérdemelni a vendégek megelégedését és minden muzsikusnak alaposan berugni. Ilyen kótyagos fejjel indultak hazafelé. Utközben találkoztak Budimácz László pékmesterrel, aki egy kosár friss, ropogós, meleg süteményt szállított Wittner vendéglőshöz. A derék muzsikusok egyszerűen kifordították a pék kosarának tartalmát a sárba. Ebből dula-kodás lett, majd valaki — hogy ki, az még nincsen kiderítve — egy revolverrel hat lövést tett és egy tűzoltót meg is sebesített. A bál utáni mulatozás dolgában folyik a vizsgálat.

Bál. Az újvidéki hadastyánok egylete folyó hó 24-én az Erzsébet-szálló összes termeiben bált rendez.

Esküvő. Szabó Antal, gróf Chottek-uradalmi gazdatiszt e hó 20-án esküdtött örök hárséget Koch Mariska, volt béregi tanítónőnek Zomborban. Tanuként szerepelt dr. Thim József apatini járásorvos, egészségügyi tanácsos és Szabó Gyula ménesfelügyelő gróf Chottek uradalmán. Az esketés után a Színház-szállóban barátságos ebédre gyűltek össze a meghívott vendégek.

Köszönetnyilvánítás. A zombori jótékony magyar nőegylet álarcos dominó-báliján adott felülfizetéseket az egylet elnöksége a következőkben nyugtázza: Apatini Fernbach Károlyné a bál védnök 100 kor., Szemző Gyula 37 kor., özv. Fernbach Bálintné, Fejér Gyula, dr. Mayer Béla, Mihajlovits Kornélné, Rittinger Antalné, Roheim Zsigáné, Szemző Istvánné, dr. Városov Gyula 20—20 kor., özv. dr. Alföldy Gedeonné, dr. Falcione Nándorné, Falcione Lajos, dr. Késmárky Béláné, Koczkar Zsigmondné, dr. Spitzer Mórné, dr. Szilágyi Mórné, Schlieszer Sándorné, Tarczay Dezső, Wámoscher Áronné 10—10 kor., dr. Nagy Ákos Palánka 8 kor., Fernbach Károly, dr. Fratricsevits Ast Vince, özv. Körmendy Gyuláné, Lázár László, dr. Pataky János, Városov Károlyné (Budapest) 7—7 kor., dr. Sági Samuné 6 kor., dr. Balogh Ernő, özv. Czedler Jánosné, Fodor Mihály, dr. Gertinger Pálné, dr. Grüner Samu, Halm Ervinné, Henneberg Sándorné, özv. Kaufmann Simonné, dr. Molnár Károlyné, dr. Mayer Nándorné, dr. Pasztrovits Iván, Popp György, Preszly Jánosné, Scultety Ferencné, Sztrilich Zsigmondné, Wundszám Ida, özv. Zapf Ivánné 5—5 kor., dr. Feles Adolf, dr. Gombos Ignácné, dr. Kabos Mártonné, Korény Béláné (Hódáság), dr. Legrand Ferenc (Hódáság), Listyevity Titusz, dr. Margalits Ede, Rausch Alfréd (Hódáság), dr. Scheer Armin, dr. Willmann Mátyás (Hódáság) és Zombory Lajosné 4—4 kor., Hettesheimer Henrikné, dr. Hoffmann Károly (Kaloosa), Illin Dezső, dr. Kosztics Lázárné, dr. Popovits Istvánné, Pocsay Sándorné, Prokópy Imre, Ratkó Zsigmond, Szaich Emilné és dr. Turányi Zsigmond 3—3 kor., Amann Ferencné, Buday Gergely, özv. dr. Csihás Benőné, dr. Eperjessy Béláné, Frey Imre, Fratricsevits nővérek, Geller Béla (Topolya), özv. Karvázy Józsefné, Kohut Henrikné, özv. Michelsz Jánosné, Mikosevits Kanutné, dr. Pataj Sándor, Raisz Lajos és Vértesi Károly 2—2 kor., Sztojsits Arkád 1 koronát. A bál jövedelméről való elszámolást a lap valamely legközelebbi számában teszi közzé a rendezőség. Amidőn a magyar nőegylet ezen felülfizetéseket nyugtatja, egyuttal legkedvesebb kötelességének ismeri, hogy a vármegye termeinek, szolgaszemélyzetének, világításának és fűtésének ingyenes szives átengedéseért és a bál sikerének tehető elmozdításáért az illetékes hatóságoknak, illetve ezek vezetőinek legmélyebb háláját ezuton is kifejezte.

Szocialista népgyűlés. A bács-bogrog megyei szociáldemokrata pártszervezet vasárnap délután Szabadkán népgyűlést tartott. A népgyűlés határozati javaslatot fogadott el, melyben tiltakozását fejezi ki a szakszervezetek feloszlata miatt és a feloszlata megismétlése esetén a tömegsztrájknak minél gyakoribb alkalmazását óhajtja.

Mulatság. A bezdáni általános ipartestület január 30-án a Dobos-féle vendéglő összes termeiben, saját házalapja javára zártkörű táncvigalmat rendez.

Pályázat. Zombor szab. kir. város közönsége mint a Falcione Gyula-féle ösztöndíj alapítvány kezelője az említett alapítványnál 1908/909. tanév II. (második) felétől üresedésben levő, évi 1200 koronával javadalmazott két ösztöndíjas helynek betöltése céljából pályázatot hirdet. A pályázati kérvények legkésőbb február hó 15-ig a városi tanácshoz nyújtandók be.

A csajkás rét felosztása. A csajkásrét felosztása miatt indított vizsgálati ügyben Szabó Imre újvidéki törvényszéki bíró a tényállásnak sürgős megállapítását a helyszínen az érdekelt községekben fogja eszközölni.

Előadás a legényegyletben.

Vasárnap, január hó 24-én Buday Gerő Rómáról tart előadást délután 5 órakor, melyet vetített képekkel kísérnek. Ezt megelőzi Schippert Olga és Heisinger Antalné négykezes zongora játéka. Az előadást beárja Gál Géza egyesületi rendes tag szavalata.

Mulatság. A bezdáni önkéntes tűzoltótestület 1909. január 23-án saját rendelkezési alapja javára, az olvasókör összes helyiségeiben (Dobos Ferenc-féle vendéglő), saját zenekarának közreműködésével táncvigalmat rendez. Belépődíj személyenkint 1 korona. Kezdeté este pont 8 órakor.

Baja város közvilágítása.

Az egyesült légszesztársaság huszonhat évvel ezelőtt építette fel a bajai légszeszgyárat. E huszonhat év alatt a légszeszfogyasztás körülbelül meghuszaszorosodott. De mindennek dacára a légszesztársaság minden kérés és sürgetésre süket maradt és a huszonhat év előtt megállapított magas légszeszárakból egyetlen fillért sem engedett. A város megunva a társulat egyes üzelmét, elhatározta, hogy az elektromos társasággal érintkezésbe lép a villamos világítás létesítése érdekében és egyben felhívta a gáztársaságot, hogy szállítsa le a légszeszárakat és terjeszse ki a hálózatot a külvárosokra is, szerelje fel az összes utcai lámpákat Auer-égővel, mert ha azt nem teszi meg, úgy él a város szerződésben biztosított jogával és a gyárat megváltja. A légszesztársulat szerdán válaszolt a város felhívására. Hajlandó a város összes kívánságait teljesíteni, lemond ezenfelül az utcai lámpák jókarban tartásáért évenként kapott ezeröttszáz korona jövedelméről is. Kiköti azonban feltétlenül, hogy ezzel szemben lemond a város tíz évre a gyár megváltási jogáról és sem maga nem létesít, sem másnak nem engedélyezi elektromos telep felállítását. Valószínű, hogy a tanács elfogadásra ajánlja az ajánlatot a közgyűlésnek.

Táncitanítás.

Carbone János, a m. kir. opera nyugalmazott szólo táncosa, városunkban előnyösen ismert táncitanító a kath. legényegyletben már megkezdte az új divatu táncok tanítását. A táncitanítási órák minden hétfőn, szerdán és pénteken 5—7-ig tartanak. Boston kurzus felnőttek részére 8—10-ig. Minden vasárnap az Elefánt-szálloda nagytermében táncpróba.

Előjáróválasztás. Bajmok községi esküdtékké f. hó 19-én Romoda Mihály és Mándity Mátyás választottak meg.

A bajai színészet. Baján a színügyi bizottság határozata, hogy az idén ne legyen szini szezon, valóságos lázongást idézett elő a színpártoló közönség körében. A város tanácsához száz aláírású kérvényt nyújtottak be, amelyben a színpártolók azt kérik, hogy a tanács ne vegye figyelembe a színügyi bizottság javaslatát és adjon valamely szintársulatnak az idén is játékegelyt. Polgár Károly, a délvidéki színkerület igazgatója újabb beadványában a saját költségén építendő szinkör tervezetét már be is mutatta a bajai városi tanácsnak. A szinkört Polgár külföldi mintára tervezi földszinti ülőhelyekkel, páholyokkal és karzattal, a színház mellett vendéglővel és a nézőtérrel a dohányszás is meg lenne engedve.

Gazdasági munkásházak.

A titeli munkásházak ügyében a mult napokban Keller Gyula miniszteri megbízott megvizsgálta a titeli földalatti laguna-lakásokat és megnyugtatta az azokban lakó munkásokat, hogy bizhatnak a munkáslakások fölépítésében annál inkább, mivel ügyüket úgy az illetékes miniszterek, mint Fernbach Károly vármegyei főispán melegen támogatják.

Hamis pénz. Stadler Jakab újvidéki szatócs üzletében e hó 17-én este három ismeretlen szerb ember egymás után megjelent szivarkát vásárolni és hamis koronásokkal fizettek; a harmadik esetben Stadler a gyanusnak tünt koronát visszautasította, mire az illető vevő aprópénzzel fizetett és távozott. A nyomozást rögtön megindították, de a tetteseket mindeztideig nem sikerült elfogni.

A baja-báttaszéki hid. A baja-báttaszéki hidat alkalmasint már ez év május havában átadhatják a forgalomnak. Az építés ugyanis már nagyon előrehaladt. A hid forgalmi szempontból rendkívül fontosságú és a Délmagyarországból, Erdélyből és az Alföldről a tengerre irányuló személy- és áruforgalmat az épülő pécs-báttaszéki vasutvonal segítségével eltereli Budapesttől, megrövidíti az utat, olcsóbbá teszi a szállítási költségeket és könnyíti a budapest-dombóvári vonal túlterheltségén.

Köszönetnyilvánítás. A Kereskedelmi Alkalmazottak Egylete január 9-én megtartott mulatságán felülfizettek: Fernbach Károly 20 kor., Sztrilich Zsiga, Weidinger S. és Zs., Spitzer Sándor, Schlieszer Testvérek, Róheim Zsiga 10-10 kor., Adler Adolf, Récei Gusztáv 6-6 kor., Knipl János, Weinfeld Mór, Rosner és Reihfeld, Bácsmezei Agrár takarékpénztár, Holländer József, Ráczits és Czvrkusits, S. Grätzer Olmütz, Zombori Export Gőzmalom 5-5 kor., Bosnyák Ernő, dr. Buják József 4-4 kor., Lukácsévics Dezső, Stebler Antal, Schaffer M. S., Báits Vitomir, Engel Mór, Müller Gyula, Stein Jakab, Goldfahn S. és Fia, Gruits Vladimir, Metz József, Sziklai Albert, Harmuth József 3-3 kor., Steinfeld Ödön, Hegedüs Oszkár, N. N., Mayer István, N. N., Mandl Dezső, Hay Ignác, Teltsch Gáspár, Földvári Mór, Gyulai Oszkár, Muits István, Siskovits Illés, Scheer Henrik, Bozsánszki József, Schobert Károly, Pánits Koszta, Tuchman Gyula (Budapest), Rosenfeld Jakab (Budapest), Lusztig Manó (Szeged), Mangliár Endre, Weinberger Izidor, Arany Dezső (Budapest), Resch Mihály, Deutsch Samu, Kelen Fülöp (Szeged), Keszler Dezső, Kürti Kornél (Budapest), Türk Salamon (Szeged), Albert Károly (Trieszt), Lantos Géza (Budapest), Valient Sándor, Matarits István, dr. Pataj Sándor, Falta Béla (Szeged) 2-2 kor., Dávid Manó 1 kor. 40 fil., N. N., Schön Adolf, Markovits György, N. N., Czettl Vilmos, N. N., N. N., Gergurov Sándor, Partlies Károly, Gruits Trifun, Radoszavlyevits Szánkó, Gyorgyevits A. Theodor, Dusanits Szvetozár, Müller Ernő, Grocsics István, Sulyok Ferenc, Gruda Pál, Schuller Jenő, Rüll István, Fröhlich N., Gusztáv Weisz (Wien), Döri E. (Budapest), Const. Theodorovits (Szabadka), Herrmann Ignác, Oblát Lipót, Messinger Armin 1-1 kor., N. N. 60 fil., Dédits Csedomir 50 fil. — A nemes adakozóknak ezuton mond köszönetet az egyesület.

Fölmentés mozgósítás esetén. A honvédelmi miniszter legutóbb úgy határozott, hogy mozgósítás esetén csupán csak az évenként kiadott belügyminiszteri körendeletben megjelölt vármegyei tisztviselők: alispán, főjegyző és főszolgabírók terjeszthetők föl, ellenben szolgabírákat a kimutatásba fölvenni nem szabad.

Balta és a kés. Ifj. Gál János jánoshalmi lakost Nagy Antal valami ügy elintézése végett magához hívta. Minthogy az ügyet békésen nem tudták elintézni, Gál egy kést fogott, hogy azzal vágja el a gordiusi csomót. Azonban ebben megelőzte őt Nagy Antal, mert mikor a kést meglátta, felkapott egy baltát és azzal vágta szét, de nem a gordiusi csomót, hanem Gált fejét. Az ügynek a bácsalmási járásbírósa előtt lesz a folytatása.

A husrágóság ellen. Nyitrán a husrágóság ellen mozgalom indult meg. A mozgalom célja a fogyasztó közönség szervezése és a türethetetlen állapot megszüntetése. E célból többen egy husrágóság szövetkezetet alakítanak, melynek tagjai kötelezik magukat szerződő vállalkozótól husrágóságot elkerülni, hogy így a husrágóság szövetkezet tagok is befolyással bírjanak. A szövetkezetet, amelyet nemcsak a husrágóság, de más háztartási cikkek beszerzése érdekében is alakítanak meg, a fogyasztó közönség tömörítése által kívánják létrehozni.

Tűzoltóhál. Az ujvidéki önkéntes tűzoltó-egylet február hó 1-én az Erzsébet-szálló termeiben sorsjátékkal egybekötött bált rendez.

A vetélytársak. Vigan voltak a legények és leányok az egyik mélykúti vendéglőben. Itt találkozott össze két régi haragos: Varga István suhanc és Dudás András fiatal földesgazda. A haragot, amely már régibb keletű, a szerelem szülte. Most, hogy ismét összekerültek, egy ideig farkasszemet néztek, azután mindenki a maga párjával enyelgett. A legények a piros-pozsgás lányokkal vigan ropták a szilaj táncot. Senki sem gondolta, hogy a vig kedély háta mögött ott settenkedik a bűnös gondolat: csak lesi-várja az alkalmat, hogy mikor csapjon le kiszemelt áldozatára. A bűnös gondolat Varga István suhanc agyában fogamzott meg. Csak az alkalmat várta, hogy vetélytársán, Dudás Andráson boszut álljon. Nem sokáig kellett várnia. Rövid idő múlva Dudás a korcsmáhelelyéből távozott, Varga pedig utána ment és szó nélkül bicskát rántva elő, teljes erejével ellenfelének a fejébe szurta, úgy hogy az agyvelőt is megsértette. Egy éles sikoly, egy jajkiáltás s a szegény legény eszméletlenül rogyott össze. A szép szűzies tiszta fehér havat megfestette a legény piros vére. Az elvetemült suhanc véres munkája után áldozatát ott hagyta és tovább folytatta mulatozásait. A szerencsétlen ember másnap reggelre a beállott agyszélhűdés következtében meghalt. Vargát a csendőrség letartóztatta. Kihallgatásakor azt adta elő, hogy Dudás egy nagy konyhakéssel le akarta őt szurni és így önvédelemből követte el tettét. Ezzel szemben két földesgazda, akik vagy harminc lépés távolságból látták a véres esetet, valómásikkal megerősítették azt, hogy Varga minden ok nélkül támadta meg Dudást. A csendőrség erélyes nyomozást indított.

Kegyeletsértő szabó. Felsőszentiván községben Bisztriczky János szabó, hogy a saját portáját megkímélje a sertéspörkölés kellemetlen illatától, a közeli temetőbe vitte a disznótör áldozatát és a pörkölést ott akarta elvégezni. Kegyeletsértő munkája közben a csendőrség azonban megzavarták és vallás elleni kihágás miatt a bíróságnál megtették ellene a feljelentést.

Mennyibe került a háborútól való félelem? Erre a kérdésre ad választ az alábbi közlemény. Vagyis megtudjuk belőle, hogy az annexió, a fizetendő ötvenöt millió korona kárpótláson kívül, mennyibe került. A csapatáthelyezéseknek s az egyes hadtesteknek a felemelt békelétszámra való kiegészítése a hadsereg egyéb szükségletének és a hadvezetőség által eszközölt megrendeléseknek költsége mintegy száz millió koronába került. A hadvezetőség ezt a költséget a jövő hónap folyamán fogja kérni a két kormánytól, amely a kvóta arányában fogja fizetni a hadügyi kiadásokat. Magyarország 36'4 százalékat, Ausztria pedig 63'6 százalékat.

Halál alvás közben. Molnár Bába Lajos 78 éves nemesmiliticsi földbirtokos a múlt napokban agyában gyertyavilágnál olvasott. Miközben elaludt, a gyertyalángtól az asztalterítő meggyulladt s az asztal is tüzet fogott. Mire hozzátartozói észrevették, az öreg embert a füst megfojtotta.

A fegyházviselt ember. Karácsony Mihály magyarkanizsai cipész 1896-ban szabadult ki a fegyházból, amelynek tizenöt évig volt lakója, mert egy barátját megölte. Azóta szorgalmas és munkás ember lett. A múlt évben egy körhintát akart felállítani Magyarkanizsán és a körhinta favázának elkészítésével özvegy Brüll Józsefnét bizta meg, aki el is készítette az elvállalt munkát, azonban a megrendelő nem találta kielégítőnek. Karácsony erre visszakövetelte azt a pénzt, amit az asszonynak adott s minthogy Brüllné a Karácsonynak visszajáró hatszáz koronát nem akarta visszaadni, ez fenyegetéssel próbálta tőle kicsikarni a pénzt. Megírta az asszonynak, hogy ő fegyházviselt gyilkos és most nem riad vissza az emberöléstől. Brüllné megunva Karácsony fenyegetéseit, feljelentette zsarolásért. A budapesti törvényszék hétfőn tárgyalta a fegyházviselt bűnös ügyét és zsarolásért három hónapi fegyházra ítélte. A vádlott megnyugodott az ítéletben.

Kedves vendég. Ollman János kunbajai lakos vendégül látta saját házában ifj. Péter Jakabot. Valami felett összeszólalkoztak, mire Péter egy a keze ügyébe eső lapáttal úgy vágta fejbe Ollmant, hogy az rögtön összeesett.

Leégett halásztanya. A napokban a reggeli órákban ismeretlen okból kigyulladt Noteisz Ferenc és Jäger Károly apatini halászmestereknek — halásztanyájuk. Benneégett nagymennyiségű száraz hal és halzsir sok százzal együtt. A kár 6-7000 korona.

Gondnokág. A szabadkai kir. törvényszék özv. Lábdí Istvánné Rózsa Julia magyarkanizsai lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Szerkesztői üzenet.

Bartuschek Károly, tambura-zenész, Zombor. A beküldött dal arról tesz bizonyosságot, hogy képes volna akár saját, akár mások érzéseit melódikus formába önteni, ha tudná a módját. Minden művészeti alkotásnak ugyanis két feltétele van: művészettől megihletett lélek és tökéletes jártasság a művészet mesterségében. Az első a fő, a második kellék viszont elengedhetetlen. Az első nélkül nincs alkotás, művészet, csak utánozó mesterember; a második nélkül a legkiválóbb művészlélek is tehetetlen. Az első meg nem szereshető, az velünk született isteni adomány; a másodikat azonban a legnagyobb lángelmének is sokszor izzadságszűz munkája árán kell elsajátítani. Önnél — úgy látjuk — a főbbik kellék megvan, de nincs meg a másik, amit úgy kell megtanulni. Ez az oka, hogy bemutatott kísérlete a mértéken alul maradt. Nem ismeri pl. a ritmikus tagozódás ama fő törvényét, hogy a gondolati tagozódást hűségesen kövesse a zenei tagozódás. Önnél az ütemek így vannak:

Sárból van a házam, szalma | fedél rajta,
Kívül, belül olyan mintegy | szegény pajta stb.

holott a gondolat tagozódása így kívánja:

Sárból van a házam, | szalmafedél rajta,
Kívül, belül olyan | mintegy szegény pajta stb.

A zongorakiséret is hibás, akkordjai hármashangzatuak, a basszus alaphangja nélkül. Ha a komponálásnak mesterséges részét elsajátítja, vagy ha összeáll valakivel, aki ebbeli fogatkozását pótolja, takaros dalok fakadhatnak fel lelkéből.

NYILTTÉR. *)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon egyesületeknek, intézeteknek, ismerősöknek, jóbarátainknak és jóakaróinknak, kik felejtethetetlen jó férjemnek elhalálása alkalmával mély fájdalomban osztoztak és részvéteiket kinyilatkoztatták, ez uton mondok hálás köszönetet.

Zombor, 1909. évi január hó 20-án.

Özv. Szláv Elemérné
szül. Winkle Paula.

*) E rovat alattiakért nem felel a szerk.

HIRDETÉSEK.

Boreladás.

Saját termésű rizling és burgundi bor tisztán kezelve **44 fillér** italadó nélkül.

Legkisebb vételmennyiség **50 liter.**

Szláv Péter,

Nagytemplom-u. 9. sz.

Salvator-sör módjára Haggemacher sörfőzdéi által gyártott Szt. Gellért sör.

T. c. 3-1

Van szerencsém a nagyérdemű sörfogyasztó közönség becses tudomására hozni, hogy a

**HAGGENMACHER-féle
SZENT GELLÉRT SÖR**

csak három-négy hétig nálam palackokban kapható. Egyuttal becses figyelmét felhívom a nagyérdemű közönségnek erre a kitünő sörre vonatkozólag. Kapható egyedül nálam palackokban a házhoz szállítva. Kiváló tisztelettel

Antits A. M.

HAGGENMACHER budafoki és kőbányai sörgyáros főraktárosa.

A „CSITAONICA“ sörcsarnokban minden vasárnapon a fenti sör poharanként is kapható.

Salvator-sör módjára Haggemacher sörfőzdéi által gyártott Szt. Gellért sör.

Első Délmagyarországi Nádfonatgyár
SZOND (Bács-Bodrog megye).

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az összes **nádfonatok** (stokatur) és **gomb-szőgek** a legjutányosabb árban eladó.

Továbbá jótállás mellett eladok legjobb minőségű **mészt.** Tiszta, kövektől mentes. 10,000 kilonként Szondról szállítva 340 korona. **Több waggon rendelésnél árengedmény!** Kisebb rendelésnél viszonteladók árkedvezményben részesülnek.

Allandóan nagy raktár folyékony kátrány, kátránylemez és cementben, melyek a legolcsóbb árakon szereshetők be.

Kinek téli legelőre (mintegy 1000 drb birkára) szüksége van, az jelentkezzék nálam

Tisztelettel 100-49

**MERKL JÁNOS
SZOND,**

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett).

Ócskavas a legmagasabb árban mindenkor átvételek.

Aki szereti a
gyomrát és egészségét,
igyon Mátyás király asztalán is felszolgált valódi 10-10

rácürmöst,

melyet olcsóságánál fogva mindenki 524-10-4
beszerezhet

Sztankovits Lázár

kereskedőtől, Sztapár (Bács-Bodrog m).

Két pezsgős üveg ára 3 kor.

Két kisebb „ „ 2 kor.

bérmentve szállítva bárhová,

Eladó

a Zrinyi- (Párisi)

u. 3. szám alatti

00 3-3 ház. 00

3658. szám. 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1908. évi Sp. III. 746/3 számú végzése következtében dr. Guttman Zsigmond zombori ügyvéd által képviselt Spitzer Sándor zombori lakos javára 257 kor. 52 fl. s járulékaik erejéig 1908. évi november hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 864 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: hutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1908. évi V. 2371/2. sz. végzése folytán 257 kor. 52 fl. tőkekövetelés, ennek 1908. évi július hó 5-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 67 kor. 90 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban Flórián-utca 7. sz. leendő eszközésére 1909. évi február hó 3-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1909. évi január hó 12-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

TOJÁS- ÉS CSOKOLÁDÉ-COGNAC.

Tojás- és csokoládé-cognac jó ize miatt és nagymérvű tápszertartalma által **beteg** és **lábbadozók**, aggok és gyermekek erősítésére is orvosok által nagyon ajánlatik. Kapható **Zomborban:**

Hay Ignác fűszer- és csemege-üzletében és Bozsánszky János cukrász-üzletében. 4-1

3582. szám. 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1908. évi 13425. számú végzése következtében dr. Guttman Zsigmond zombori ügyvéd által képviselt Lederer Leó zombori lakos javára 696 kor. 42 fl. s járulékaik erejéig 1908. évi november hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1600 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 200 méter csöves kukorica nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1908. évi V. 2206/2. sz. végzése folytán 696 kor. 42 fl. tőkekövetelés, ennek 1908. évi szeptember hó 27. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 96 kor. 02 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban Árok utca leendő eszközésére 1909. február hó 1-ső napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 197. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1909. évi január hó 16-án.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

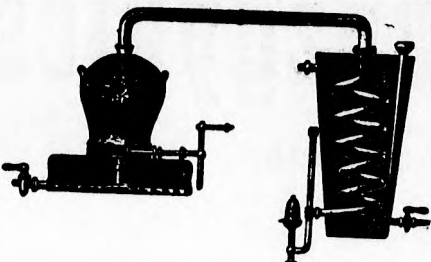
Pálinkafőző készülékek

100 litertől egész 400 liter űrtartalommal, az új szeszadó-törvény előírásai szerint készítve.

Ujabb rendszer:

SZÁLLITHATÓ KIVITEL,

akár bukkánóval,
akár bukkánó nélkül.

Régebbi rendszer:

BEFALAZHATÓ KIVITEL,

akár hűtőpalackkal,
akár hűtőkigyóval.

Az új szeszadó-törvény előírásait a legszigorúbban tartjuk be. Minden vendéknek a kezelésre és eljárásra vonatkozó hasznos utasításokat adunk.

Szivattyúk, szesztömlők, csövek, pincegazdasági-gépek és cikkek állandóan raktáron.

Kérjen árjegyzéket és ajánlatot.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA,

gép- és szerszámraktár. — Gépszijgyár. — Műszaki iroda.
Budapest, Váci-körút 26. sz. Sürgőnycim: „USZÓ” BUDAPEST.

232/1909.

Pályázati hirdetés.

Az újvidéki járáshoz tartozó Dunagálos községben megüresedett jegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **1909. évi február hó 4-éig** nyújtsák be.

A tót nyelv bírása megkívántatik.

Javadalmazás:

1. 630 korona készpénz fizetés.
2. Természetbeni lakás és $\frac{2}{4}$ telek földnek haszonélvezete, mely után az adót a jegyző, az illetékegyenértéket pedig a község köteles fizetni.
3. 18 métermázsza tiszta buza megváltandó az újvidéki piaci közép ára szerint.
4. 6 öl kemény tűzifa.
5. Magánhasználatra évente 12 fuvar.
6. Évi 120 korona anyakönyvvezetői személyi pótlék.
7. Szabályrendeletileg megállapított magán munkálatok utáni jövedelem.

Ujvidék, 1909. évi január hó 17-én.

Nikolits,

főszolgabíró.

19-2-1

A Flórián-utca 10. sz. egyemeletes ház egészben vagy részekben kiadó esetleg eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.*-1

A zombori első önszegélyző-szövetkezet mérlege 1908. évről.

V A G D O N		K.	f.	K.	f.	T E H E R		K.	f.	K.	f.
Váltókban				287363	04	Törzsbefizetések XXIV—XXVIII. cykl. tőke után VI. ciklus nyeresége (per alatt)				393397	80
Előlegek törzsbefizetésekre				105192	02	XXII. " " (fel nem vett)				120	—
Felszerelések 1907. december 31-én	1301	19				XXIII. " " " " " "				29	06
Évközben leiratott	838	40				XXIV. ciklus 1904. évi beiratási díja				239	20
Maradt	462	79				XXIV. " 1904. " nyeresége				1675	20
10% értékcsökkenése	46	28				XXIV. " 1905. " " " " "				1888	98
Maradt 1908. december 31-én				416	51	XXIV. " 1906. " " " " "				2417	80
A szövetkezeti ház értéke 1907. december 31-én	30674	02				XXIV. " 1907. " " " " "				4248	20
Ebben befoglaltatik a tartalékalap 1907. december 31-én	19943	32				XXIV. " 1908. " " " " "	5924	49		5637	34
Ennek 6% kamatai	1196	60				Felszerelések értéke hozzászámítva	416	51		6341	—
1% a tiszta nyereségből	180	40				XXV. ciklus 1905. évi beiratási díja				1577	80
Maradt	1377	—				XXV. " 1905. " nyeresége				751	70
Behajthatlan tartozások összege	29297	02		49069	90	XXV. " 1906. " " " " "				2475	—
Pénzmaradvány	19772	88		4567	88	XXV. " 1907. " " " " "				3630	60
						XXV. " 1908. " " " " "	4648	51		4232	—
						Felszerelések értéke levonása után	410	51		1415	80
						XXVI. ciklus 1906. évi beiratási díja				805	50
						XXVI. " 1906. " nyeresége				2642	40
						XXVI. " 1907. " " " " "				3082	—
						XXVI. " 1908. " " " " "				1467	20
						XXVII. " 1907. " beiratási díja				1687	20
						XXVII. " 1907. " nyeresége				3476	—
						XXVII. " 1908. " " " " "				1090	40
						XXVIII. " 1908. " beiratási díja				548	97
						XXVIII. " 1908. évi nyeresége				1132	20
						1909-ik évre visszszámított kamatok					
						Adó az 1907. évről fennmaradt	374	32			
						Adó az 1908. évi nyereségből	225	68	600		
				446609	35					446609	35

Zombor, 1908. évi december hó 31-én.

KÉSMÁRKY BÉLA s. k.,
igazgató.

VÉCSEY KÁROLY s. k.,
könyvelő.

SCHERER REZSŐ s. k.,
pénztárnok.

Megvizsgáltatott és a főkönyv adataival egyezőnek találtatott. — Zombor, 1909. évi január hó.

CZINKLER GYULA s. k.,
felügyelő bizottsági tag.

HOFFMANN KÁROLY s. k.,
felügyelő bizottsági tag.

ZOTTOMÁNYI MIHÁLY s. k.,
felügyelő bizottsági elnök.

Meghívó.

A Bácsmezei Agrártakarékpénztár Részvénytársaság

==== a folyó évi február hó 6-án délelőtt 11 órakor ====

az intézet helyiségeiben megtartandó

IV. évi rendes közgyűlésére

a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

N a p i r e n d :

1. 1908. évről szóló igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés.
2. A zárszámadások előterjesztése.
3. A nyereség felosztása.
4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.
5. Az alapszabályok 21. §-a értelmében kilépő 5 igazgatósági tag helyébe 5 igazgatósági tag választása.
6. A felügyelőbizottság megválasztása az 1909-ik évre.

A mérleg, a nyereség- és veszteség-számla, az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségeiben megtekinthető és nyomtatott példányokban a t. részvényesek rendelkezésére lesz bocsátva.

Azon részvényesek, akik a közgyűlésen akár személyesen, akár meghatalmazott által részt venni óhajtanak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 11. §-a értelmében Zomborban az intézet pénztáránál, vagy Budapesten a Magyar Agrár és Járadékbank részvénytársaság, avagy Szabadkán a Délvidéki Közgazdasági bank részvénytársaság pénztáránál a közgyűlés előtt 3 nappal letétbe helyezni.

A letett részvényekről kiadott elismervények a közgyűlésen való részvételre igazoló jegyül szolgálnak.

Mérleg 1908. december 31-én.

V a g y o n :		T e h e r :	
Készpénz	63316 29	Részvénytőke	1000000 —
Intézeti ház	131200 —	Tartalékalap	93600 —
Váltók : bankváltók	2434710.64	Fel nem vett osztalék	81 —
jelzálogilag biztosított váltók	2732844.28	Betétek	4091692 62
Jelzálogkölsönök	4718087 35	Visszleszámitott váltók	1768579 90
Értékpapírok és függő kamataik 1908. december 31-ig	820732 88	Engedményezett jelzálogkölsönök :	
Előleg értékpapírokra	22664 —	A Magyar Agrár és Járadékbank	
Folyó számlai követelések	961348 31	részvénytársaságra	3166976.48
Jelzálogkölsönök hátralékos törlesztő részletei	28878 20	A Magyar Takarékpénztárak Köz-	
Előre fizetett kamatok	69970 08	ponti Jelzálogbankjára	985049.15
		Jelzálogkölsönökből azok árfolyamkülönbszetére	4152025 63
		visszatartott összegek	35331 62
		Hitelezők (folyószámlán)	593981 05
		Előre felvett kamatok	137260 14
		Egyenleg mint tiszta nyereség	111200 07
	11983752 03		11983752 03

Zombor, 1909. évi január hó 19-én.

A z i g a z g a t ó s á g :

Latinovits Pál s. k. Barta Arnold s. k. Báró Madarassy-Beck Gyula dr. s. k. Fábry Samu s. k. Dungserszky Jakab s. k. Heincz Albert s. k.
Koczkár Zsigmond s. k. Latinovits Géza s. k. Lányi Mór s. k. Dr. Antunovits József s. k. Dr. Molnár Károly s. k. Dr. Mikosevits Kanut s. k.
Radovánovits György s. k. Dr. Schóber Béla s. k. Tárczay Dezső s. k. Vározy Károly s. k.

Megvizsgáltuk és rendbenlevőnek találtuk.

A f e l ű g y e l ő - b i z o t t s á g :

Dr. Nikolits Izidor s. k.

Dr. Balthazár Béla s. k.

Fettick György s. k.